
Review

Reviewed Work(s): Mrežno mesto - vmesno mesto by Franz Oswald and Peter Baccini

Review by: Ivan STANIČ

Source: *Urbani Izziv*, 2004, Vol. 15, No. 2, Evropa na vzhodu / Europe in the East (2004), p. 98

Published by: Urbanistični inštitut Republike Slovenije

Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/24920641>

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at <https://about.jstor.org/terms>

This content is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

Urbanistični inštitut Republike Slovenije is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Urbani Izziv*

JSTOR

Ivan STANIČ

Mrežno mesto – vmesno mesto

Oswald, Franz, Baccini, Peter (2003) NetzStadt – Designing the urban, Birkhäuser, Basel

Dnevna potovanja iz Berna na delo in opazovanje počasnih, vendar stalnih sprememb kvaziurbane krajine ob poti, ki je prostor križanja osrednjih evropskih poti v Švici, so Franza Oswalda, arhitekta, urbanističnega načrtovalca in profesorja za arhitekturo in oblikovanje na Švicarskem federalnem inštitutu za tehnologijo (ETH) v Zürichu, spodbudila k raziskovanju prezrte nove urbanosti. Ta neestetski prehodni prostor dnevnih migrantov po nobenem merilu ni urbani prostor, vendar ima inherentno kakovost drugačnega prostora. Prav to sebi lastno kakovost takšnih prostorov, znanih prav v vseh urbanih in periurbanih okoljih, sta s Petrom Baccinijem raziskala in leta 2003 predstavila v knjigi Netzstadt – Oblikovanje urbanega.

Netzstadt je metoda prikaza urbane sistema kot modela in načrtovanja omrežja kot njegove prisodobne. Namen takšne metode je omogočanje preoblikovanja mest, ugotavljanja možnosti za oblikovanje, zagotavljanje trajnosti, rekonstrukcije in odgovornosti. Metoda je razvita za raziskovanje nove urbanosti, ki se kaže v novih podobah arhitekturne kulture, topoloških vzorcih in življenjskih ritmih.

Pomemben poudarek metode je torej v kakovostnem in vzdržnem zagotavljanju življenja ob spoštovanju življenjskega prostora. Pri raziskovanju prostora zato uporablja dve obliki orodja: morfološkega za ugotavljanje zgradbe prostora in fiziološkega za razumevanje prostora.

Morfološko orodje je namenjeno ugotavljanju in prepoznavanju

krajinskih oblik ter znakov in njihovi geometrični abstrakciji, izboru motivov podobe in vizualnih orodij ter topografij. V tem delu je zelo pomembna fenomenologija arhitekture teritorija, njenih pridevnikov in tipov. To orodje je namenjeno zapisovanju prepoznanih kakovosti ali značilnosti prostora, pri čemer se pridobljena znanja nalaga v slojih.

Fiziološko orodje je namenjeno ugotavljanju pretoka materiala in energije ter fenomenologiji metabolizma urbanih sistemov.

Na kratko, metoda Netzstadt je namenjena graditvi in preoblikovanju mest, ki temelji na štirih načelih: možnosti oblikovanja (za pametno izboljšanje bivanjskih kakovosti s preoblikovanjem), trajnosti (za ohranjanje sveta zanamcem ob upoštevanju ekoloških načel), rekonstrukciji (za spreminjanje mest in nadomeščanje odsluženih ali neustreznih vsebin) in odgovornosti (transdisciplinarna igra vseh nosilcev sprememb v duhu netradicionalnega odločanja).

Po besedah avtorjev je urbani sistem »velik sistem sestavljen iz geogenih (iz zemlje izhajajočih) in antropogenih (od človeka danih) podsistemov. Prekriva prostor nekaj deset tisoč kvadratnih kilometrov in ima gostoto prebivalcev nekaj stotin ljudi na kvadratni kilometer. Je vseobsežno tridimenzionalno omrežje z raznovrstnimi družbenimi in fizičnimi povezavami. Sorazmerno visoke gostote ljudi, dobrin in informacij najdemo v vozliščih tega omrežja, med njimi pa so

močni tokovi ljudi, dobrin in informacij. Kolonizirani kmetijski in gozdni ekosistemi in vodne poti so integrirani v sistem.«

Izhodišča takšne definicije so v delih Christallerjevega sistema središčnih prostorov, kjer je naloga mest oblikovanje jeder, Lyncha, ko govori o gostoti, zrnatosti in dostopnosti, izhodiščih švicarske prostorske politike pretežno razvite iz modernističnih funkcij bivanja, in v morfoloških študijah Christopherja Alexandra, tj. mesto je omrežje in ne drevo. Avtorja knjige trdita, da mesta ni mogoče razlagati po modelih, razvitih za naravoslovne raziskave, ker so urbana naselja sistemi z individualno in kolektivno zavestjo in ne nekakšne samonikle fizične tvorbe.

Merila za ugotavljanje razmer v takšnih urbanih sistemih so identifikacija ali prepoznavnost sistema, raznovrstnost ali množica načinov izvajanja določene funkcije v naselju, prožnost ali sposobnost sistema obvladovati vsakokratne spremembe, stopnja samozadostnosti ali razmerje med regionalnimi viri in viri, ki jih sistem potrebuje za obstoj, in učinkovitost rabe virov, ki je razmerje med porabljenimi in razpoložljivimi viri. Raven obravnave meril seže od podrobne (ena hiša) do državne.

Zanimiva metoda za razumevanje in načrtovanje čedalje bolj razsutih urbanih naselbinskih sistemov.

Ivan Stanič, univ. dipl. inž. arh.,
Urbanistični inštitut RS, Ljubljana
E-pošta: ivan.stanic@urbinstitut.si